

Mladi za trajnostne Alpe

Udeleženci YPAC: Kadar je predsedujoči dodelil besedo enem od sodelujočih, se je ta zahvalil z besedami: 'Hvala, gospod predsednik'.

Dijaki iz celotnega alpskega prostora so na zasedanju mladinskega parlamenta Alpske konvencije razpravljali o energijski učinkovitosti. V nadaljevanju kratek pregled njihovih zahtev.

Mladinski parlament Alpske konvencije (YPAC), ki je od 6. do 9. marca 2012 zasedal v Vaduzu, je javnosti predstavil deset zahtev, kako povečati energijsko učinkovitost, svoje

zahteve pa izročil tudi predsedniku lihtenštajnske vlade. Predlogi dijakov, starih od šestnajst do osemnajst let, segajo tako od krepitve okoljske zavesti, ki se mora začeti že v zgodnjih otroških letih, in uveljavljanja tistih oblik mobilnosti, ki so sprejemljivejše za okolje, do povečanja energijske učinkovitosti pri povsem vsakdanjih opravilih. "Če varčujemo z energijo, rešujemo našo prihodnost," je bila prepričana Judith Gagl iz Innsbrucka.

Udobnejši avtobusi, učinkovitejša izolacija, višji davki

Javni prevozni sistem mora postati učinkovitejši, se glasi zahteva mladinskega parlamenta. V mestih je treba uvesti dneve brez avtomobilov. Voziti mora več avtobusov in vlakov, šole in prevozna podjetja se morala med seboj dogovarjati učinkoviteje. Mladi pa stavijo tudi na uporabo električnih vozil za krajše poti. Zahteve postanejo radikalnejše, ko gre za bivanje ljudi: stare in nove zgradbe morajo opraviti preskus energijske učinkovitosti in če objekt ne ustreza postavljenim merilom, je treba pomanjkljivosti odpraviti v dveh letih, sicer sledi zaprtje objekta. Uvedba davka na individualno porabo energije bi spodbudila bolj ozaveščeno ravnanje z naravnimi viri: kdor letno porabi več kot 4000 vatov električne energije, mora za to tudi plačati. V ta namen bodo strokovnjaki pripomogli k zmanjšanju porabe električne energije.

Angleščina je delovni jezik, za moške udeležence je obvezna kravata

Zasedanja mladinskega parlamenta Alpske konvencije 2012 se je udeležilo 80 mladih iz sedmih držav. Tri dni so razpravljali v angleščini, pozno v noč pilili besedilo s svojimi zahtevami. Prijetni medsebojni odnosi, urejena oblačila, zaključna razprava s političnimi predstavniki, profesionalno izpeljani odnosi z javnostmi - tudi to je bil nepogrešljiv del zasedanja. Parlament je nastal na pobudo innsbruške akademske gimnazije. Prvo zasedanje je bilo leta 2006, od takrat dalje poteka vsakokrat v drugi alpski državi. Letos (2012) sta zasedanje parlamenta organizirala Gimnazija Lihtenštajn in Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) s finančno podporo Kneževine Lihtenštajn, sklada Gerde Techow in programa EU Mladi v akciji. Mladi parlamentarci bodo naslednjič zasedali od 11. do 15. marca 2013 v bavarskem Sonthofnu, alpskem mestu leta 2005.

Viri in več informacij na: www.ypac.eu (en), www.cipra.org/sl/alpmedia/novosti-sl/4288/

Vsebina

[Mladi za trajnostne Alpe](#)

[Glasujte za CIPRO!](#)

[Okuženi z dobrimi idejami za gradnjo hiš](#)

[Švicarji zahtevajo manj počitniških stanovanj](#)

[Izmera francoskih ledenikov](#)

[Jabolko spora v smučarskem paradižu](#)

[Potovalne štipendije Vie Alpine podeljene](#)

[Alpe se dušijo v prometu](#)

[Varstvo podnebja - povsem konkretno](#)

[Visoka hitrost se ne izplača!](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Stališča CIPRE

Glaskujte za CIPRO!

CIPRA ima na štartnem mestu rumeni dres.

na spletnem naslovu podjetja M&G: www.mandgski.com

Mednarodna komisija za varstvo Alp je prejemnica donacije iz Londona, višino te donacije pa boste določili vi! Podjetje M&G Investments bo šestim neprofitnim organizacijam podelilo 25.000 evrov. Ena od izbranih organizacij je tudi naša Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA). Višina donacije, ki jo bo prejela posamezna organizacija, pa bo odvisna od števila podpornikov in prijateljev: glas se odda v digitalno volilno skrinjico na spletni strani M&G, skupni znesek, tj. 25.000 evrov, pa bo po končanem glasovanju razdeljen glede na število prejetih "klikov": 10.000 evrov bo prejela organizacija, ki bo prejela največ glasov, drugouvrščenega čaka 5000 evrov. Za tretje, četrto, peto oz. šesto mesto je predvidenih 4.000, 3.000, 2.000 oz. 1.000 evrov. Svoj glas za CIPRO lahko oddate do srede, 13. aprila 2012,

Okruženi z dobrimi idejami za gradnjo hiš

Gradbeni biologi iz Italije so se na ekskurziji v Vorarlbergu seznanili in si ogledali primere dobre prakse, ki jih bodo lahko prenesli tudi na domača tla in stanovanjske gradnje, pri kateri so bili lokalni materiali (les, ilovica) uporabljeni v tehnikah bioarhitekture in pasivnem standardu. "Ko se takole pogovarjaš s strokovnjaki in lastniki takih hiš, nastajajo nove ideje," pravi Erminio Redaelli, predsednik INBAR. Da tu in tam iz tega nastane tudi kakšna prava hiša, dokazuje primer iz francoskega kraja Saint-Jean-d'Arvey v bližini Chambéryja: leta 2008 so se predstavniki občine udeležili climAlpove ekskurzije, danes pa se Saint-Jean-d'Arvey že lahko pohvali s prvo pasivno občinsko stavbo.

Prve dni marca so dobro prakso na področju varstva podnebja spoznavali tudi mladi slovenski geografi, ki so v okviru strokovne ekskurzije na temo energijske samozadostnosti in mobilnosti obiskali Gradec in Güssing v Avstriji.

Viri in več informacij na: www.cipra.org/de/climalp/veranstaltungen-1 (de/it), www.cipra.org/sl/CIPRA/cipra-slovenija

Švicarji zahtevajo manj počitniških stanovanj

Odločitev večine Švicarjev, da podpre pobudo za uvedbo prepovedi neomejene gradnje počitniških stanovanj, bo gorskim občinam zagotovila učinkovitejše varstvo pokrajine. Seveda pa nad prepovedjo gradnje niso vsi tako navdušeni. 11. marca je pobudo podprlo 50,6 % Švicarjev in s tem zahtevalo določitev zgornje meje števila stanovanjskih objektov, ki so v uporabi le nekaj tednov v letu. Če bo v določeni občini delež počitniških stanovanj znašal več kot 20 %, se ta ne bodo smela več graditi. Pobuda velja zlasti za regije, ki živijo od turizma. V kantonu Graubünden je ukrep prepovedi gradnje neposredno prizadel kar 135 od skupaj 176 občin, prav tako pa novih počitniških stanovanj ni več mogoče graditi v večini občin na območju kantonov Valais, Ticino in Uri ter Bernskega višavja.

V gorskih kantonih so pobudo za uvedbo prepovedi gradnje večinoma zavrnil. Švicarska delovna skupnost za gorska območja je tako že izrazila nezadovoljstvo zaradi dejstva, da je o nadaljnjem razvoju podeželja odločala večina, ki jo sestavljajo mestni prebivalci. Povsem drugega mnenja so seveda okoljevarstvene organizacije, kot je Pro Natura - te zatrjujejo, da se je s sprejetjem pobude za turistične regije odprla pot v sodobno politiko urejanja nastanitvenega sektorja, ne da se pri tem uničevali naravni viri, prekomerno izkoriščala tla in kazila podoba pokrajine.

Sprejemanje referendumskih predlogov se v Švici redko zgodi. Volivci pa so se pri tokratni pobudi, ki zahteva prepoved neomejene gradnje počitniških stanovanj, izrekli tudi proti predlogu vlade in parlamenta.

Viri in več informacij na: www.woz.ch/1210/zweitwohnungsinitiative (de), www.nzz.ch/nachrichten/politik/schweiz (de), www.uvek.admin.ch/themen/02536/02545/03023/ (de), www.pronatura.ch/news-reader-mc-vollstaendig (de), www.tagesanzeiger.ch/Schweiz/dossier2 (de)

Izmera francoskih ledenikov

Ker podatki o velikosti francoskih ledenikov izvirajo iz sedemdesetih let, je bilo treba opraviti nove meritve in temu ustrezno tudi prilagoditi - pohodniške zemljevide. Edini popis ledenikov v francoskih Alpah je bil opravljen v zgodnjih sedemdesetih letih. Na univerzi v Grenoblu in Chambéryju so bile pred kratkim opravljene nove meritve 600 ledenikov, pri čemer je bilo ugotovljeno, da se je obseg francoskih ledenikov v zadnjih štiridesetih letih skrčil na 275 kvadratnih kilometrov, kar v povprečju predstavlja 26-odstotno izgubo. Skoraj povsem je ledeniška masa izginila na območju masiva Belledonne bei Grenoble, obseg ledenika na območju masiva Ecrins pa se je skrčil za skoraj 40 %, kar je trikrat več kot v masivu Mont Blanc.

Umikanje ledenikov je razvidno tudi iz kartografskega gradiva Nacionalnega geografskega inštituta, ki je izdal številne topografske karte. Površina, s katere je izginil led, je posebej označena. Posodobiti je bilo treba tudi nekatera ledinska imena: ledenik Carro v Savoji se odslej imenuje Glacier du Carro.

Viri in več informacij na: <http://lgge.osug.fr/article518.html?lang=fr> (fr), www.mountainwilderness.fr (fr), <http://lgge.osug.fr/spip.php?action=accéder> (en)

Jabolko spora v smučarskem paradižu

V Sudelfeldu nameravajo zgraditi največji zasneževalni sistem na Bavarskem, ki bo obsegal tudi 15.000 km² veliko akumulacijsko jezero. V okoljskih organizacijah so prepričani, da gre za kratkoviden projekt. V Sudelfeldu na Zgornjem Bavarskem nameravajo torej povečati površine zasneževalnih smučišč z 20 na kar 71 ha, poleg tega položiti 17 km cevi in urediti jezero z 38 m visokim jezom za skladiščenje 175.000 kubičnih metrov vode. Ker pa smučišče leži sredi zavarovanega območja, bo načrtovana gradnja ogrozila značilne lokalne vrste, projekt gradnje nasprotuje tudi določbam, ki urejajo zavarovana območja, ter zahtevam Alpske konvencije. Okoljske organizacije so zato proti projektu že sprožile kampanjo in sredi marca v deželni parlamentu vložile peticijo, v kateri so izrazile ogorčenje med drugim tudi zaradi neizmerne visoke porabe energije predvidenih 250 snežnih topov, ki bi za svoje obratovanje letno porabili toliko električne energije kot 700 dvočlanskih gospodinjstev.

Napovedi glede naravnega snega na območju Sudelfelda niso najboljše: če se podnebje segreje za eno samo stopinjo, bo po podatkih Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) imelo zagotovljen naravni sneg le še deset odstotkov zgornjebavarskih smučišč. Na Bavarskem se je od leta 2005 število umetno zasneženih prog podvojilo. Samo od leta 2009 se je za potrebe smučišč, ki brez novih žičniških naprav in snežnih topov nimajo prihodnosti, iz javnih sredstev nateklo kar deset milijonov evrov. To je napačna strategija preprečevanja podnebnih sprememb, so prepričani v okoljskih organizacijah in zahtevajo izdelavo alternativnih konceptov za razvoj poletnega turizma. Podnebne spremembe dajo zdaj misliti tudi sicer konservativnemu okoljskemu ministru Marcelu Huberju, saj je pred dvema tednoma že izrazil dvom o smiselnosti tovrstnih milijonskih subvencijskih programov, ki jih zagotavlja Bavarska, saj država umetnega zasneževanja ne bi smela subvencionirati z davkoplačevalskim denarjem.

Viri in več informacij na: www.cipra.org/de/CIPRA/cipra-deutschland (de), www.br.de/themen/aktuell/inhalt/sudelfeld100 (de), <http://newsticker.sueddeutsche.de/list/id/1286649> (de)

Potovalne štipendije Vie Alpine podeljene

Leta 2011 so bile v okviru Vie Alpine prvič podeljene potovalne štipendije. Kakšni rezultati so bili doseženi v okviru posameznih projektov, ki so štipendije prejeli, si je mogoče ogledati v krajših filmih. Izbrani so tudi že zmagovalci letošnjega razpisa. Geofotografski popis rdeče poti, ki vodi od Monaka do Slovenije, prečenje Alp, ki se ga je lotila štafeta 20 društev, sicer vključenih v francosko plezalno-planinsko združenje FFME, in tritedenski pohodniški izlet, ki so se ga udeležili otroci s posebnimi potrebami iz nemškega kraja Talande: to so trije projekti, ki so leta 2011 prejeli potovalne štipendije v okviru mednarodne mreže Via Alpina. Štipendije so bile takrat podeljene prvič. Pohodniške izlete je spremljala kamera in kratki filmi so prikaz presunljivih prizorov, denimo o štirinajstletnih otrocih, ki po pripovedovanju učiteljev niso imeli srečnega otroštva, a so, ko so v skupini pripešali v Tirano, delovali srečni in zadovoljni kot še nikoli v svojem življenju.

V letu 2012 so štipendije prejeli projekti, ki se lotevajo naslednjih tem: medsebojnega povezovanja zavarovanih območij v Alpah, izdelave podrobnega zemljevida v smislu OpenStreetMap za Vio Alpino in priprave pohodniških tur v spremstvu štirinožnih prijateljev. Tri štipendije, vsakokrat v vrednosti 1.000 evrov, bodo razpisane tudi za leto 2013. Nagrade podeljujejo Via Alpina, Kneževina Monako in Stalni sekretariat Alpske konvencije.

Viri in več informacij na: www.via-alpina.org/fellowships, www.youtube.com/user/ViaAlpina2002, www.via-alpina.org/sl/page/785

Alpe se dušijo v prometu

Še nikdar nikoli ni bilo preko Švice prepeljanega toliko tovora, kot v letu 2011. Najpomembnejši tranzitni prehod je Brennerski prelaz. Kot ugotavlja sredi marca objavljeno poročilo švicarskega Ministrstva za okolje in promet, je čezalpski tovorni promet v Švici potolkel kar dva rekorda. V letu 2011 je bilo po cesti in železnici skupaj prek švicarskih Alp prvič prepeljana za več kot 40 mio. ton tovora in to kljub dejstvu, da preživlja evropsko gospodarstvo krizne čase. Prav tako še nikoli doslej ni bila prepeljana tolikšna količina tovora po železnici, tj. 25,6 mio. ton ali skoraj 64 %. Nasprotno pa je z okoli 1,3 mio. čezalpskih voženj po cesti Švica zgrešila zakonsko predpisani cilj preusmeritve prevoza tovora s ceste na železnico za leto 2011, ki znaša milijon voženj.

Na celotnem območju Alp, z izjemo Švice, večino tovora prepeljejo po cesti. Četrto poročilo z naslovom Stalne opazovalnice cestnega in železniškega tovornega prometa na območju Alp, ki je bilo objavljeno lanskega decembra, ugotavlja, da je bilo leta 2010 prek Alp prepeljanih skoraj 194 mio. ton tovora, od tega skoraj 66 odstotkov po cesti. Delež železniškega prevoza blaga v Franciji je dosegel samo 10,5 odstotkov, v Avstriji pa okoli 34 odstotkov.

Najbolj "oblegan" alpski prelaz je Brenner, prek katerega je bilo že leta 2010 prepeljanih 1,8 mio. ton več tovora kot prek preostalih švicarskih prelazov v letu 2011, namreč 41,9 mio. ton. Lansko leto se je cestni tovorni promet prek brennerskega prelaza povečal za nadaljnjih 3,5 odstotkov.

Viri in več informacij na: <http://ec.europa.eu/transport/road/doc> (fr), www.bav.admin.ch/verlagerung/01529/index (de), www.vcoe.at/de/presse/aussendungen-archiv (de)

Varstvo podnebja - povsem konkretno

Predstavljamo dva primera dobre prakse: v Avstriji so postavili prvi podnebno nevtralni supermarket, v Švici pa so pri sirjenju mleka uspeli prihraniti 1.200 ton CO₂. Izdelava mocarele, fete ali skute potrebuje zelo veliko energije. Februarja so v sirarni v Oberbürenu v švicarskem kantonu St. Gallen začeli pri postopku sirjenja uporabljati energijo, ki jo pridobijo v lokalnem ogrevalnem sistemu na lesne sekance. Tako bodo uspeli prihraniti okoli 1.200 ton CO₂ na leto. Zmogljivosti sistema pa so dovolj velike, da lahko toploto izkoriščajo tudi podjetja v neposredni bližini sirarne Züger. Ta predela letno okoli 100 milijonov litrov mleka.

Drugi primer prihaja iz avstrijskega Gradca, kje so konec lanskega leta odprli prvi supermarket, ki porabi toliko energije, kot jo sam proizvede. Zaradi LED-osvetlitve s sistemom za usmerjanje dnevne svetlobe, rekuperacije in fotovoltaičnega sistema se je poraba električne energije v trgovini občutno zmanjšala. Pri gradnji supermarketa so uporabili tudi reciklirane materiale. Avstrijska družba za trajnostno poslovanje z nepremičninami je Sparovi trgovini za dosežke na tem področju podelila priznanje najvišje odličnosti - zlati certifikat.

Viri in več informacij na: http://unternehmen.spar.at/spar/zeichen_setzen/ein (de), www.klimastiftung.ch/medienmitteilungen (de)

Visoka hitrost se ne izplača!

Načrtovana gradnja železniških prog za visoke hitrosti v Italiji je gospodarsko in okoljsko nesprejemljiva. Tako se glasi glavno spoznanje znanstvenikov, ki so raziskali, ali je omenjeni projekt upravičen. Italijanska vlada in njen predsednik Mario Monti zadnje dni dobivata na mizo veliko pošte: znanstveniki, kulturniki, okoljevarstveniki - vsi zahtevajo ponovno presojo načrtovane gradnje železniške proge za visoke hitrosti na relaciji Lyon-Torino. Ta namreč ni sprejemljiva niti z gospodarskega niti z okoljskega vidika.

Kot zatrjuje dopis, ki ga je podpisalo okoli 360 univerzitetnih profesorjev, raziskovalcev in strokovnjakov, je energijska bilanca tega projekta izrednih razsežnosti negativna, saj bi gradnja in obratovanje železniške proge za višje hitrosti porabila več energije in s tem povzročila več emisij, nemseto da bi prispevala k njihovem zmanjšanju. Poleg tega se je obseg železniškega čezmejnega prometa v letih 2000-2009 zmanjšal za polovico. Stalno upada tudi število potnikov. Milanska politehnika v svoji raziskavi ugotavlja, da se povpraševanje po hitrih vlakih zmanjšuje in da morebitni prihranek časa pri potovanju z vlakom dolgoročno ne bo spremenil mobilnostnih navad ljudi. Podobne argumente proti projektu v svojih pozivih odgovornim navajajo tudi številni predstavniki civilne družbe. Vlada nikakor ne bi smela vlagati v nekoristne projekte, saj bi lahko država ta sredstva uporabila kje drugje. Poziv k ustavitvi projekta so podpisali tudi predsedniki CIPRE Italija, CIPRE Francija in CIPRE International.

Viri in več informacij na: www.pro-natura.it/torino/index (it), www.legambiente.it (it), www.eba.ca/eba/technical-digest/vol (en), www.vti.se/Global/Swopec%20test/CTS2011 (en), www.tema.unina.it/index.php/tema/article (en)

Prireditve

Filmska, televizijska ali radijska oddaja/literarni ve: **U okviru filmskega cikla okoljskih dokumentarcev: Filmski večer: "The last Mountain"**. 21.3.2012. Metelkova Mesto, @-Infoshop. Organizira: Deep Green Resistance SloveniaSI. [Več o tem »](#) (pdf)

Demonstracija/akcija: **Natecaj za izdelavo videa na temo trajnostnega razvoja**. 21.3.2012 – 2.4.2012. Jezik: en, sl. Organizira: European Environment Agency EEA, Hauptbüro, Kopenhagen K/DK. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: **Liechtenstein Congress on Sustainable Development and Responsible Investing 2012**. 2.4.2012 – 5.4.2012. University of Liechtenstein, Vaduz. Jezik: de, en. Organizira: Universität Liechtenstein, Vaduz/FL. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: **International Annual Conference and General Assembly: Beyond growth – Steps towards a 2000 Watt society**. 23.5.2012 – 26.5.2012. St. Gallen. Organizira: Klima-Bündnis, Europäische Geschäftsstelle, Frankfurt am Main/DE. [Več o tem »](#)

Delavnica/seminar: **Sustainable Development in Lake Areas: Empowering Local Initiatives and Civil Society**. 21.4.2012 – 25.4.2012. Bled. Organizira: Global Nature Fund, Radolfzell/DE. [Več o tem »](#)

Slikovni material: Caroline Begle - mandgski.com - CIPRA

Saj ni res, pa je!

... Pred kratkim se je nekaj Slovencev lotilo naporene naloge, da bi prišli do televizijskega aparata. Pa to ne do nekakšne starinske škatle, temveč do novega, sodobnega televizorja, takega s ploščatim zaslonom in osvetlitvijo njegovega ozadja, da o vrhunski oblikovalski zasnovi in visoki ločljivosti sploh ne izgubljam besed.

Seveda brezplačno. Po več kot dveh urah gazenja po skoraj meter visokem snegu so zagrizeni tekmovalci s starim televizijskim sprejemnikom v nahrbtniku prispeli v dom na Komni, ki leži nekaj nad 1500 metri nadmorske višine v osrčju Triglavskega narodnega parka. Odzvali so se namreč pozivu komercialnega radia, ki je v svoji akciji nameraval tistemu, ki bo v koč prinesel televizor z največjo zaslonko diagonalo, za nagrado podeliti - nov televizijski sprejemnik! Odgovorni na radiu so seveda obljubili, da bo za strokovno odstranitev starih aparatov poskrbljeno. Se pa televizorji lahko v dolino odkotalijo tudi sami ...

Viri in več informacij na: www.cipra.org/sl/CIPRA/cipra-slovenija, www.pzs.si/novice.php?pid=6725